

Київський професійно-педагогічний коледж імені Антона Макаренка

Доповідь соціального педагога, викладача психології

Іванової Наталії Флор'янівни

Особливості психолого-педагогічного супроводу

Соціально-педагогічна діяльність спрямована на створення сприятливих умов соціалізації, всебічного розвитку особистості, задоволення її культурних і духовних потреб чи відновлення соціально схвалених способів життєдіяльності особистості.

Серед пріоритетних *завдань* соціально-педагогічної діяльності можна виокремити:

- збереження та зміцнення психічного і соціального здоров'я особистості;
- створення сприятливих умов у мікросоціумі для розвитку здібностей та реалізації можливостей особистості;
- надання комплексної соціально-психолого-педагогічної допомоги та підтримки;
- попередження та локалізація негативних впливів соціального середовища на особистість.

Досягнення мети, виконання завдань і реалізація змісту соціально педагогічної діяльності здійснюється за допомогою сукупності методів, прийомів, засобів та форм. Вони є складовими різноманітних технологій діяльності соціального педагога.

Одним із напрямів діяльності соціального педагога у освітніх закладах є *супровід навчання для всіх категорій*:

- Індивідуальний (тьюторський);
- Педагогічний;
- Психологічний;
- Соціальний;

Та додаткові для осіб з особливими потребами:

- Професійна адаптація та реабілітація;
- Фізкультурно-спортивний;
- Медико-реабілітаційний;

Під час навчального процесу особливу увагу слід приділяти саме педагогічному та психологічному супроводу.

У сучасній системі організації навчально-виховного процесу психодіагностиці належить провідне місце, тому що без діагностичних методів учителю в сучасних умовах працювати важко.

Учитель повинен не тільки досконало знати свій предмет, бути витонченим фахівцем, а й вивчити внутрішній світ дитини, її родину, корегувати міжособистісні взаємини в колективі, які позитивно чи негативно впливають на емоційний, інтелектуальний, соціальний розвиток дитини.

Психодіагностика - це сукупність способів і засобів виявлення індивідуально-психологічних характеристик особистості для подальшого корекційного впливу на її розвиток.

Виходячи з цього, психолого-педагогічні дослідження повинні бути комплексними, систематичними, прогностичними з урахуванням **двох складових елементів:**

- збір фактів та їх аналіз;
- підбір адекватних прийомів психолого-педагогічного впливу.

Ця робота має проводитися з **трьома категоріями суб'єктів** педагогічного процесу:

- з учнями - спостереження, групове й індивідуальне тестування; корекційно-профілактична робота;
- з батьками - консультації для батьків із питань психолого-фізіологічних особливостей розвитку дитини;
- з учителями — інформування вчителя про індивідуальні особливості окремих учнів.

Мета психолого-діагностичного дослідження:

- одержання об'єктивної інформації про особистість, зменшення суб'єктивності сприймання вчителем учня;
- створення оптимальних умов для реалізації особистісно зорієнтованого підходу до навчання, розвитку та виховання;
- створення науково обґрунтованих умов для безперервного розвитку особистості як учня, так і вчителя.

Слід пам'ятати, що діагностика має сенс не сама по собі, а лише для здійснення контролю динаміки психічного розвитку учня та визначення програми подальшого впливу на нього, для аналізу різноманітних підходів, прийомів і методів навчання, розвитку та виховання.

Система збору інформації про дитину здійснюється за допомогою тестування та психолого-педагогічного спостереження.

Тестування - це метод психодіагностики, який послуговується певним добором запитань і завдань, до яких додається конкретна шкала значень.

Процес тестування визначає три етапи:

- вибір надійних тестових методик з урахуванням мети психодіагностичного досліджування;
- проведення власне процедури тестування згідно з інструкціями до тесту;
- інтерпретація одержаних результатів.

Поряд з тестуванням використовується ще один метод - *спостереження*.

Процес спостереження теж має свої особливості:

- визначення конкретної мети спостереження або чітка відповідь на запитання, для чого це здійснюється.
- визначення конкретної кількості ознак, які досліджуються (вони повинні бути мінімальними та мати розроблені критерії їх оцінювання).
- спостереження проводиться в реальних навчальних умовах.
- спостерігач має знати, які помилки можуть бути допущені та як їх запобігти.

Наведені в даному методичному комплексі методи та діагностичні методики допоможуть у ***вирішенні важливих загальнопедагогічних завдань***:

- визначення розумового, емоційного, морального та духовного розвитку особистості учнів і вчителів;
- виявлення учнів з високим інтелектуальним розвитком, обдарованих дітей;
- стимулювання розумової активності учнів, активізації в них процесів самопізнання та самовдосконалення;
- залучення вчителів до психодіагностичного процесу в ролі активних суб'єктів його створення;
- зацікавлення батьків результатами діагностичних досліджень;
- забезпечення підґрунтя для складання практичних моделей внутрішньої та зовнішньої диференціації.

Діагностика у соціально-педагогічній роботі тісно пов'язана з корекційно-розвивальною, профілактичною роботою (індивідуальні бесіди, рольові ігри, тренінг тощо), але вона не завжди є передумовою корекції. Вона необхідна для виявлення інтелектуальних здібностей дитини та визначення шляхів і прийомів подальшого розвитку її психічної індивідуальності; особистісної тривожності; самооцінки; комфортності у колективі; відносин та впливу найближчого оточення та формування та поведінку особистості; адаптації та соціалізації у навчальному закладі і т.д.

Інформаційні джерела:

1. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях/О.В.Безпалько. Київ — 2001, 125с.
2. Проект психолого-педагогічного супроводу в школі/ А. Жукова, О. Зданевич.
3. Супровід навчання студентів з особливими потребами в інтегрованому освітньому середовищі/Таланчук П.М., Кольченко К.О., Нікуліна Г.Ф. Київ — 2007, 134с.